

U Ned maakt gezonde groei bereikbaar

Richting geven aan de gezonde groei

Jaarplan 2024 U Ned

Februari 2024

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Terugkijken op 2023: doorgroeien in nabijheid	4
3	Vooruitkijken: richting geven aan groei	6
4	Onderzoeksagenda	11
5	Governance & Organisatiestructuur U Ned	15
6	Programmamanagement	17
7	Jaarplanning 2024 (doorkijk 2025)	19

1 Inleiding

Waar kunnen in de metropoolregio Utrecht 165.000 woningen komen, en ongeveer 100.000 arbeidsplaatsen? En hoe zorgen we ervoor dat we dan nog steeds van A naar B kunnen op een duurzame manier waarbij we groen laten meegroeien met de groei van deze regio? Deze vragen staan centraal in het programma U Ned. Dit is hét programma in de metropoolregio Utrecht waar rijk en regio werken aan een gezonde bereikbare regio voor iedereen. Dit doen we dwars door verschillende overheidslagen heen, door samen onderzoek te doen, besluitvorming voor te bereiden voor maatregelen op het gebied van wonen, werken, bereikbaarheid en leefbaarheid.

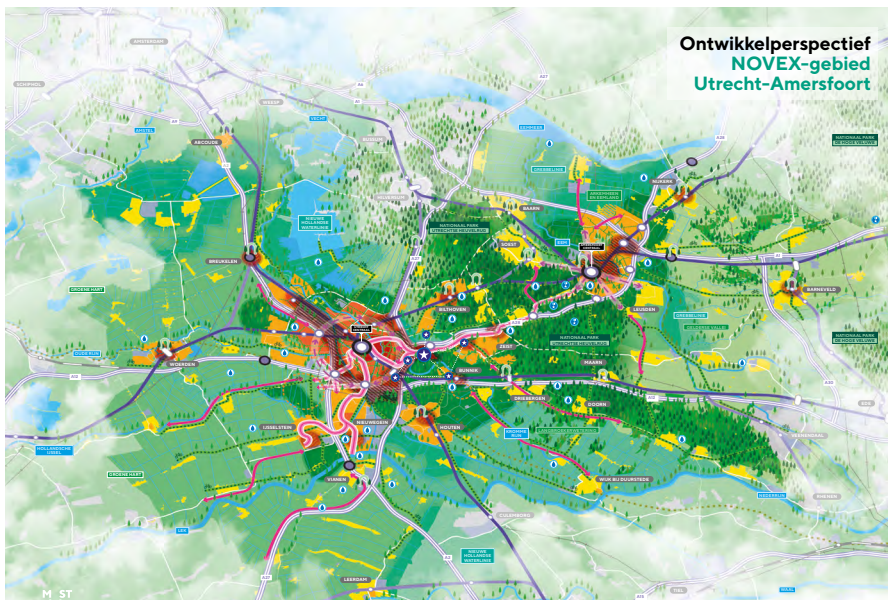
In dit jaarplan blikken we terug op het afgelopen jaar; wat hebben we in 2023 gedaan? Daarna kijken we vooruit: welke onderzoeken en activiteiten willen we in 2024 oppakken? En hoe richten we daar onze organisatie en besluitvormingsmomenten op in. We laten zien hoe wij richting willen geven aan gezonde groei, niet voor niets de titel van dit jaarplan.

De groei van deze regio zet onverminderd door en wij werken vanuit U Ned met evenveel energie aan een gezonde duurzame groei in een bereikbare regio.

2 Terugkijken op 2023: doorgroeien in nabijheid

2023 stond in het teken van 'doorgroeien in nabijheid'. In 2023 hebben we gewerkt aan het versterken van de samenhang in U Ned, inhoudelijk en procesmatig. Inhoudelijk door de vaststelling van het ontwikkelperspectief NOVEX Utrecht - Amersfoort 'Gezond groeien in nabijheid'. We hebben nu een gezamenlijk perspectief waar we komende jaren aan werken. Procesmatig zijn we aan de slag gegaan met de ontwikkeling van een adaptieve programmering. Hiermee willen we doelen en resultaten in samenhang kunnen bezien en komen tot een programmering waarin de verschillende opties, inhoudelijk en financieel, worden afgewogen en in samenhang beoordeeld. Zodat we kunnen prioriteren en plannen en keuzes maken.

Eind 2022 is Amersfoort en de regio Amersfoort bij U Ned gekomen. In 2023 hebben we dan ook gekeken wat nodig is om op hetzelfde informatieniveau te komen. Met de start van het gebiedsonderzoek Amersfoort Spoorzone & Heuvelrugzone en de mobiliteitsagenda Amersfoort is een inhaalslag gemaakt om een evenwichtige invulling van het programma U Ned mogelijk te maken.

Ontwikkelperspectief

Het is niet alleen hoog over, een stuk concreter werd het bijvoorbeeld bij de participatieavonden voor de MIRT-verkenning OV & Wonen waar iedereen - van bewoners tot belangenverenigingen - mochten vertellen hoe zij de OV-ontsluiting in Utrecht Zuidwest voor zich zien. Ook hebben we brede ambtelijke sessies gehouden van de regiopoorten waar verkend wordt wat de mogelijkheden zijn op strategische plekken in de regio.

En verder:

- De pilot programmatische bekostiging is vastgesteld in het Bestuurlijk Overleg Leefomgeving.
- Het advies van de werkgroep Verkeersmodellen is vastgesteld.
- De Uitwerkingsagenda Mobiliteitsstrategie is vastgesteld.
- De opgehaalde resultaten van de aanpak 2030 zijn vastgesteld.
- Het programmaplan van de korte termijn aanpak Goedopweg 2025-2030 is vastgesteld.
- De Notitie Reikwijdte en Detailniveau van de MIRT-verkenning OV & Wonen heeft ter visie gelegen en is definitief.
- De invulling en betekenis van regiopoorten is verder uitgewerkt.

Nieuwe onderzoeken zijn gestart:

- MIRT-onderzoek A12-zone in samenhang met Rijnenburg.
- Het gebiedsonderzoek Amersfoort Spoorzone & Heuvelrugzone.
- Startnotie en plan van aanpak Mobiliteitsagenda Regio Amersfoort 2040 zijn vastgesteld.
- Een onderzoek naar de mogelijkheden voor regionale corridorhubs.

Het ontwikkelperspectief is onze gezamenlijke basis voor verdere uitwerking en geeft onze gezamenlijke ambities aan. Het biedt de elementen waarmee onze opgaven gerealiseerd kunnen worden.

3 Vooruitkijken: richting geven aan de gezonde groei

In 2024 richten we ons op het verder inhoudelijk invullen van het ontwikkelperspectief 'Gezond groeien in nabijheid' en gaan we de verbinding leggen met de uitvoering door het adaptieve ontwikkelpad te gaan vullen. Inhoudelijk verwachten we eind 2024 een aantal structurerende keuzes voor deze regio voor te kunnen leggen, die maatgevend zijn voor de komende jaren.

Gezond doorgroeien in nabijheid

Met het vaststellen van het ontwikkelperspectief NOVEX 'Gezond groeien in nabijheid' staat het beeld en perspectief. We weten wat we willen. Maar we zijn er nog niet. In 2024 willen we naast onderzoek om inhoudelijk te onderbouwen wat bepaalde onderwerpen nodig hebben, ook aan de slag met de programmering van alle opgaven, en willen we monitoring verder vormgeven. Welke stappen nemen we wanneer? En wat is het resultaat? (Onderzoeksagenda).

De verwachting is dat op het BO MIRT 2024 voldoende inhoudelijke basis ligt om alvast een aantal structurerende keuzes in onze regio te kunnen maken.

- Voor de hele regio zal er een ontwikkelstrategie zijn voor de ontwikkeling van de regiopoorten en welke randvoorwaarden daarvoor nodig zijn de komende periode.
- Voor Groot Utrecht zal de MIRT-verkenning OV & Wonen een voorlopig voorkeursalternatief voorleggen, die keuze structureert de ruimtelijke ontwikkeling van Utrecht Zuidwest ook ná 2030. We beschouwen het voorkeursalternatief daarom in samenhang met de structurerende inzichten en keuzes die uit het MIRT-onderzoek A12 in samenhang met Rijnenburg en eventuele andere ontwikkelingen zoals de ontwikkeling van Ring Utrecht.
- Voor de Amersfoortse regio zal er een Mobiliteitsagenda Regio Amersfoort 2040 inclusief financieringsstrategie voorliggen en eerste inzichten uit het gebiedsonderzoek Amersfoort Spoorzone & Heuvelrugzone.
- Voor mobiliteit op de meer kortere termijn gaan we aan de slag met de actualisatie van het pakket aanpak 2030, het uitwerken van voorstel voor een aantal regionale corridorhubs ofwel corridorhubs. En we kunnen verder met de uitrol van de gedragsaanpak Goedopweg.

Met dit geheel worden besluiten gevraagd die richting geven aan de verdere uitwerking van de MIRT-verkenning en het MIRT-onderzoek.

We zorgen ervoor dat we met afgestemde voorstellen komen voor hoe we in het kader van de her-prioritering van het mobiliteitsfonds, en de Utrechtse projecten die dit raakt onder meer Hoevelaken toch zo goed mogelijk vooruit kunnen de komende periode.

Doorkijk naar 2025

Naar verwachting vindt in 2025 de afronding van de MIRT-verkenning OV & Wonen plaats, gaat het MIRT-onderzoek A12 haar laatste fase in, wordt het gebieds-onderzoek Amersfoort Spoorzone & Heuvelrugzone afgerond. Ook hierin zijn weer structurerende keuzes te verwachten.

2024

- Adaptief ontwikkelpad en Regionale Investerings Agenda
- Ontwikkelstrategie Regiopoorten
- Voorkeursbesluit en BOK MIRT-verkenning OV & Wonen
- Structurerende keuzes A12-zone in samenhang met Rijnenburg
- Geactualiseerde Pakket Aanpak 2030 voorstellen, in samenhang met de herprioriteringsopgave
- Corridorhubs voor de Metropoolregio Utrecht voorstellen
- Mobiliteitsagenda Regio Amersfoort 2040, in samenhang met de herprioriteringsopgave
- Pilot programmatische bekostiging evaluatie en monitoring neerzetten

2025

- Afronden en besluiten MIRT-onderzoek A12-zone in samenhang met Rijnenburg
- Afronden en besluiten MIRT-verkenning OV & Wonen inclusief opzetten vervolg
- Afronden en besluiten Gebiedsonderzoek Amersfoort Spoorzone & Heuvelrugzone

Vullen adaptief programma

De complexiteit en urgentie van de vraagstukken vragen om een integrale aanpak. In dat kader stellen alle NOVEX-gebieden in Nederland een ontwikkelperspectief, een uitvoeringsagenda en een regionale investeringsagenda (RIA) op.

In 2023 hebben we het perspectief op deze regio vastgesteld. Met het maken van de uitvoeringsagenda, ofwel de adaptieve programmering, maken we inzichtelijk hoe we de doelen en opgaven kunnen bereiken. Het is een methode of werkwijze om de samenhang tussen de opgaven te zien, de gevolgen van keuzes in het totaal van de opgave te bezien en de financiële component hierin mee te wegen. Een goede onderlegger voor het programmeren is de RIA die overzicht over de trajecten en randvoorwaarden geeft. Veel is al bekend, in 2024 maken we die agenda nog scherper.

Actief aftappen deelonderwerpen ofwel 'schuiven'

Het programma U Ned bereidt vooral (financiële) bestuurlijke afspraken voor tussen rijk en regio op de domeinen mobiliteit en ruimtelijke ontwikkeling. Om voor ruimtelijke ordening ook scherpere afspraken te kunnen agenderen willen we voor de andere domeinen actief aftappen van de diverse bouwstenen die gemaakt worden, en kijken waar we dilemma's of afspraken kunnen agenderen.

In 2024 zetten we dat verder door, en werken we uit hoe we nog gestructureerder af kunnen tappen van andere ruimtelijke ordening-trajecten om de samenhang goed te kunnen blijven zien. Momenteel wordt uitgewerkt hoe het aftappen van de verschillende raakvlakken wordt georganiseerd. De uitwerking hiervan wordt afgestemd met de betrokken organisaties. We zien de volgende onderwerpen (ofwel 'schuiven') voor ons waar we actief de wisselwerking mee aan willen gaan:

- Bedrijventerreinen: onder andere welke schuif vindt daar plaats? Mogelijkheid tot verplaatsing van bedrijven?
- Energienetwerk: onder andere waar vindt netcongestie plaats?
- Groen/blauwe structuren: onder andere hoe groeit groen mee? Wat betekent water- en bodemsturend voor verstedelijking?

Raakvlakstudies

Naast deze onderwerpen zijn er ook een aantal studies waar we actief bij af gaan tappen om te zien welke uitkomsten daaruit komen, en hoe dat past in het ontwikkelperspectief.

Het gaat bijvoorbeeld om:

- Voorstel voor regioalternatief A27/A12.
- MIRT-onderzoek UAD (Utrecht-Amersfoort-Duitse grens).
- Regionale studie Binnenstadsas/Lunetten/Koningsweg.
- Van A tot Z samenwerking.
- Energie, onder andere waar treedt netcongestie op.

Adaptiviteit door gedeelde datasets, periodiek herijken en monitoren

De verwachting is dat we in 2024 een aantal structurerende inhoudelijke keuzes kunnen maken, maar ook na het maken van deze keuzes zijn we er nog niet. De opgaven zijn groot en complex, daarom is het periodiek herijken en monitoren wat we doen en of we nog op streek zijn cruciaal in de uitwerking van het programmeren.

Een belangrijke voorwaarde hiervoor is het zorgdragen voor een eenduidige en gedeelde set data. Enerzijds om opgave en resultaten te expliciteren en anderzijds voor een goede monitoring. Voor de cijfers over woningbouwontwikkeling en de ontwikkeling van bedrijventerreinen sluit U Ned zo veel mogelijk aan bij het provinciaal Programma Wonen en Werken. Een van de eerste acties die we gaan oppakken is het in lijn brengen van de data rondom woningbouwaantallen: welke aantallen horen bij welk jaartal en hoe verhouden de in U Ned gehanteerde aantallen zich tot het provinciale programma.

4 Onderzoeksagenda

Zoals gezegd, U Ned bereidt voor mobiliteit en verstedelijking (financiële) bestuurlijke afspraken voor tussen rijk en regio. Hiervoor is U Ned een samenwerkingsprogramma met de nadruk op het onderzoek dat noodzakelijk is om onze doelstellingen te realiseren. De onderzoeken worden door projectgroepen opgepakt. Daarnaast zijn er een aantal werkgroepen die de onderzoeken ondersteunen en zorgdragen voor inhoudelijke afstemming. De (voorbereiding) van realisatie is niet onze expertise: dat beleggen we in principe bij andere partijen, programma's of organisaties. Bij het beleggen en overdragen richting partijen voor verdere uitvoering dragen we zorg voor heldere werkbare afspraken voor het vervolg.

De onderzoeksagenda voor U Ned ziet er op hoofdlijnen als volgt uit.

Agenda onderzoeken

Actualisatie Aanpak 2030

Ontwikkeling van een aanvullend pakket aan kleinschalige regionale mobiliteitsmaatregelen.

Regionale corridorhubs

Wat zijn goede corridorhublocaties om verder uit te werken naar onder andere businesscases inclusief governance (wie neemt welke verantwoordelijkheid omtrent de in te vullen rollen?).

Mobiliteitsagenda Regio Amersfoort 2040

Welke mobiliteitsmaatregelen zijn nodig om de groei van wonen en werken in de regio Amersfoort op te vangen én waarmee we tegelijk de bereikbaarheid, leefbaarheid en groene kwaliteiten van de regio kunnen behouden en versterken?

Gebiedsonderzoek Amersfoort Spoorzone & Heuvelrugzone

Beslisinformatie voor ruimtelijke keuzes in de samenhangende opgaven op verstedelijking, bereikbaarheid en leefbaarheid in de Amersfoortse Spoorzone & Heuvelrugzone.

MIRT-onderzoek A12-zone in samenhang met Rijnenburg

Welke ontwikkeling van de A12-zone en Rijnenburg (met welk ruimtelijk programma) is voorstelbaar, haalbaar, maakbaar en wenselijk? Welke mobiliteitsoplossingen voor de bereikbaarheidsopgave zijn kansrijk om verder uit te werken, en wat is de bijbehorende investeringsopgave?

MIRT-verkenning OV & Wonen

Welk voorkeursalternatief is er voor de doelen van de MIRT-verkenning OV & Wonen? Als alle beslisinformatie beschikbaar is en de financiering is geregeld en de scope allemaal 100% bij elkaar aansluiten, kan er een besluit genomen worden.

Regiopoorten

Welke ontwikkelstrategie is er voor de regiopoorten?

Agenda werkgroepen

Adaptief programmeren

Het ontwikkelen en vullen van een systematiek om gezamenlijk majeure structurerende keuzes voor mobiliteit en verstedelijking te maken. Hier valt ook het uitwerken van een RIA én een voorstel voor data en monitoring onder.

Modellen

Ondersteunen onderzoeken met verkeerskundige modellen.

Programmatische bekostiging

Nagaan in de pilot welke mogelijkheden tot programmatische bekostiging mogelijk zijn bij de inzet van de middelen voortkomend uit de versnellingsafspraken: waarmee een hogere mate van flexibiliteit, effectieve inzet van middelen en procedurele vereenvoudiging kan worden bereikt.

Uitwerkingsagenda mobiliteitsstrategie

Monitoring uitvoering van de mobiliteitsstrategie en het uitwerken van een plan van aanpak hiervoor.

Communicatie

Samenhangende interne en externe communicatie en omgevingsmanagement.

Agenda uitvoeringstrajecten

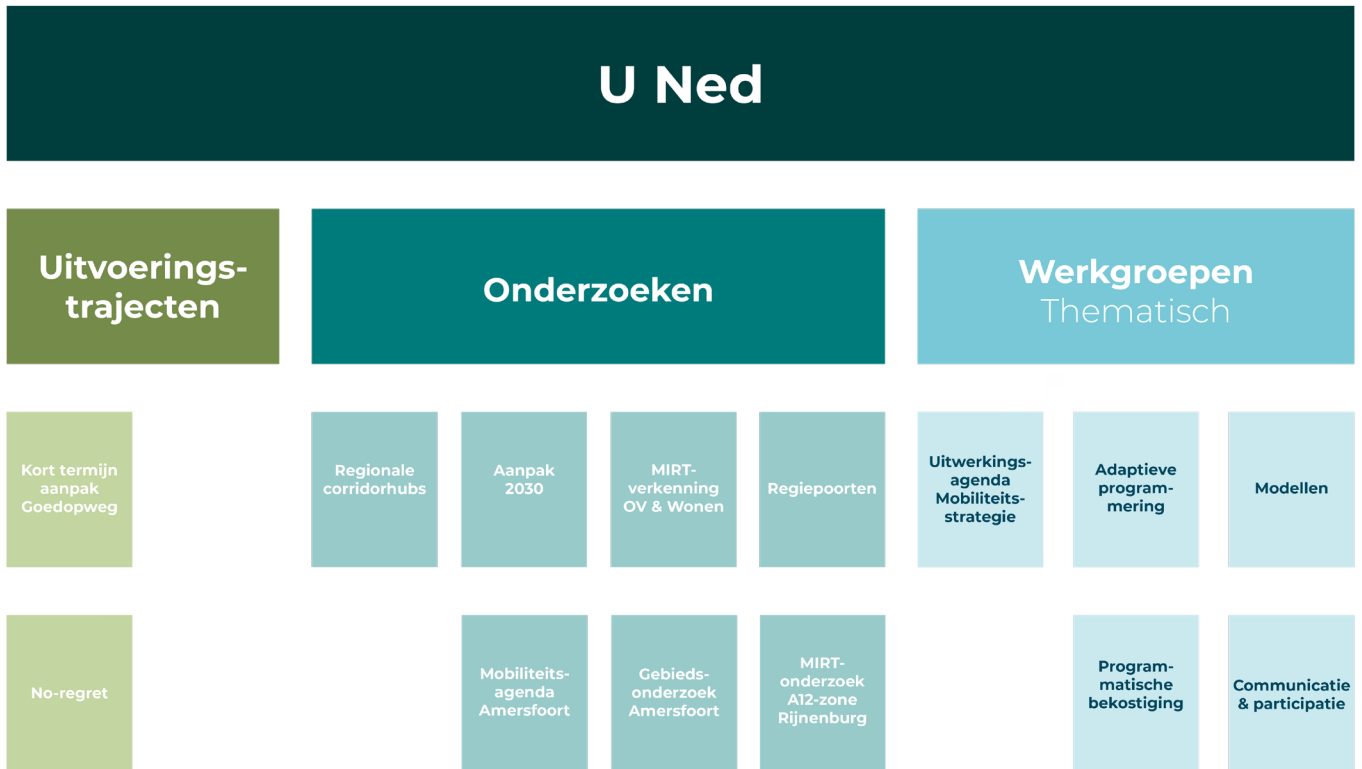
Goedopweg

Het stimuleren van anders en duurzaam reizen in de regio Utrecht.

No regrets

Monitoring en eventueel bijsturen uitvoering afgesproken korte termijn bereikbaarheidsmaatregelen.

Overzicht onderzoekagenda U Ned

5 Governance & Organisatiestructuur U Ned

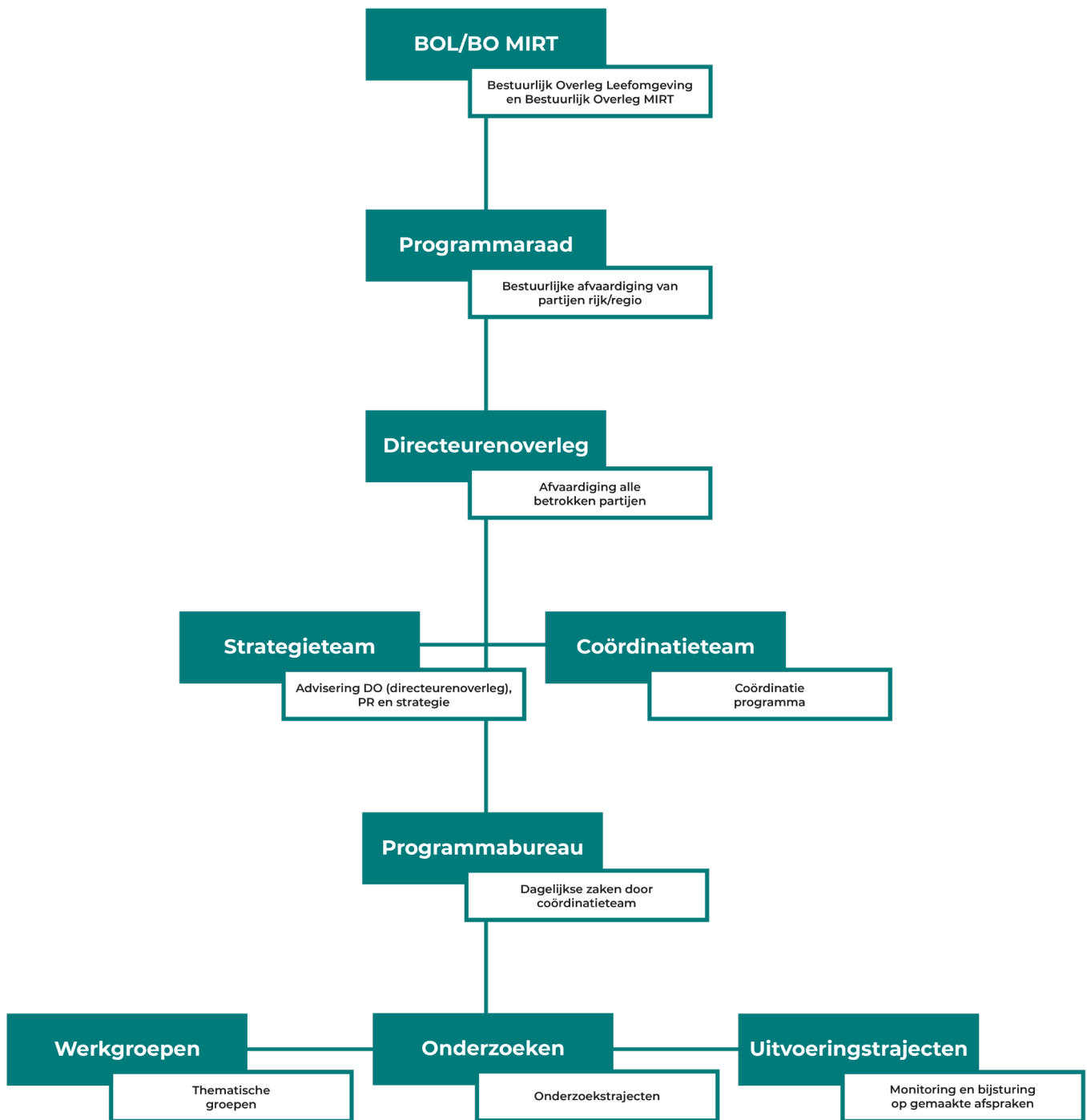
Governance

De samenwerking Rijk en regio in het programma U Ned bestaat sinds 2018. Het programma is gegroeid tot een samenwerkingsprogramma waarin voor de regio's Utrecht en Amersfoort samen onderzocht wordt hoe de groei van de regio's op een gezonde wijze mogelijk gemaakt kan worden.

De groei van het programma en de complexere en samenhangende keuzes vragen steeds meer van de U Ned-organisatie. Dat betekent dat we enerzijds ontwikkelen in de besluitvormingsstructuur. Zo is in 2023 Nieuwegein structureel aangehaakt op de Programmaraad en is het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden (HDSR) aangesloten bij het strategieteam. Anderzijds investeren we expliciet in het goed voorbereiden van besluiten door aan alle programmalijnen een of meerdere gedelegeerd opdrachtgevers, meest betrokken directeuren, vanuit het Directeurenoverleg te verbinden. Hiermee verbeteren en versnellen we het besluit-vormingsproces.

In 2024 wordt - als onderdeel van adaptief programmeren - de governance structuur (waaronder de rol van de waterschappen, en positionering woningbouwopgave vanuit Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) beschouwd en aanbevelingen voor een efficiënte samenhang met andere beleidsdoelen gedaan.

Organisatie Structuur U Ned

6 Programmamanagement

Programmabrede onderwerpen

Om besluitvorming voor te bereiden zijn er aantal programmabrede onderwerpen van U Ned die worden opgepakt door het coördinatieteam of een werkgroep.

We gaan na of we een brede werkgroep Data kunnen maken, waarmee we een U Ned-brede data-basis voor alle programmaliijnen tot stand brengen. Naast de verkeersmodellen gaat het in ieder geval om de woningbouwaantallen.

Daarnaast zijn er aantal inhoudelijke thema's die programmabreed worden opgepakt:

- Samenwerkingsafspraken tussen partijen van U Ned.
- Uitwerken financiering MIRT-onderzoek en MIRT-verkenning en Ring.
- Governance U Ned/NOVEX uitwerken.
- Energie opgave, groen/blauwe opgaven, mobiliteitsopgave nader duiden inclusief hoe we daar adaptief mee gaan werken.

Teamontwikkeling

De teamontwikkeling bestaat uit activiteiten die zoveel mogelijk zowel inhoudelijke als sociale aspecten in zich hebben. Gezien de breedte van het programma is kennisdeling tussen programmaliijnen en de raakvlaktrajecten buiten U Ned noodzakelijk en hiermee dragen we meteen bij aan de sociale samenhang in het programma.

Focuspunten 2024

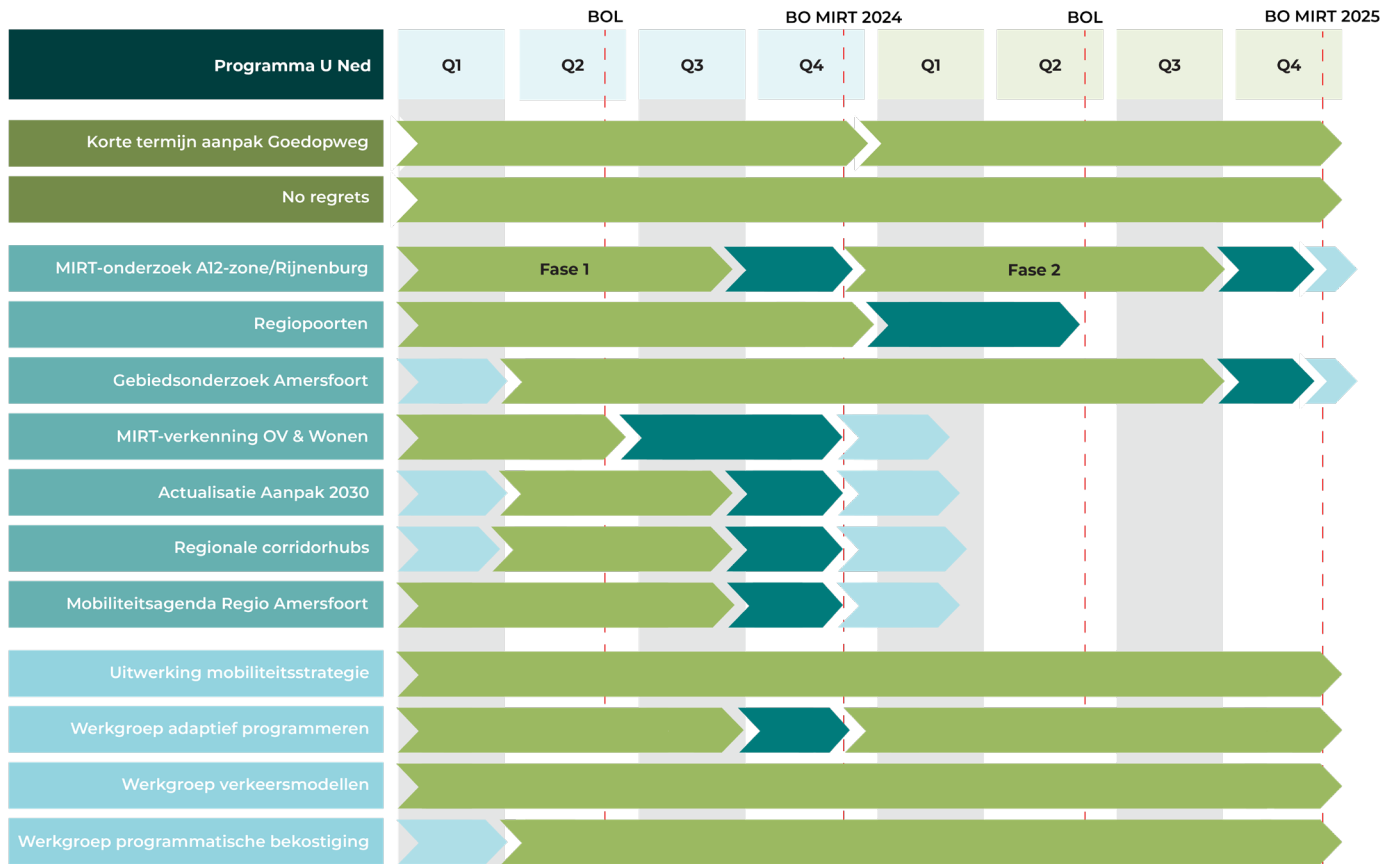
- Verdere integratie collega's en opgaven uit de (regio) Amersfoort
- Erop uit en leren uit de praktijk: In het voorjaar van 2024 gaat het directie-renoverleg U Ned op studiereis naar Londen, voor programmabureau en strategieteam worden ook excursies etc. georganiseerd.
- Tijdens synergiedagen organiseren we kennisuitwisseling en ruimte voor strategisch gesprek tussen de onderzoeken en strategieteam gericht op afstemming en ontwikkeling U Ned-breed.
- Tijdens U Ned specials gaan we gericht in op bepaalde kennis of thema's zoals raakvlakonderzoeken.
- In de voorbereiding van besluitvorming gaan we scherper verschil aanbrengen: stukken zijn concepten/bespreeknotities of het zijn besluitvormingsnotities.

Omgevingsmanagement, communicatie en participatie

De programma's en activiteiten binnen U Ned raken een brede groep aan stakeholders. Van ambtenaren en professionals binnen de samenwerkende overheden en organisaties tot belangengroepen en van inwoners tot bestuurders binnen de gehele provincie Utrecht. Vanuit U Ned ondersteunen en faciliteren we alle programmalijnen en het brede programma om zo goed mogelijk in gesprek te zijn met de omgeving. In 2024 doen we dit vooral door:

- Uitvoering te geven aan het strategisch omgevingsmanagement plan.
- Stakeholdersanalyse resulterend in plan van aanpak voor binden/benaderen van de stakeholders en advies voor aanpassen communicatiestrategie.
- Ondersteunen van de verschillende U Ned-programmalijnen, met name door verder te werken aan de participatie binnen de MIRT-verkenning OV & Wonen, omgevingsmanagement voor het MIRT-onderzoek A12-zone en een strategie te ontwikkelen voor de uitvoeringsfase van programmalijn regiopoorten.
- De verbinding met de regio Amersfoort verder te versterken.
- Werkbezoek voor leden programmaraad en betrokken ministers voor te bereiden.
- We gaan een aantal Hart van U Ned-bijeenkomsten en U Ned-werkbijeenkomsten organiseren. De Hart van U Ned-bijeenkomsten zijn voor betrokken ambtelijke partijen, en de U Ned-werkbijeenkomsten zijn voor professionele stakeholders, zoals belangengroepen.

7 Jaarplanning 2024 (doorkijk 2025)

U Ned maakt gezonde groei bereikbaar